

نفوذ

واکاوی اندیشه های آیت الله خامنه ایی پیرامون نفوذ دشمن

[DATE]

[COMPANY NAME]

[Company address]

عنوان : واکاوی اندیشه های آیت الله خامنه ایی پیرامون نفوذ دشمن

نویسنده: زهرا حاویل^۱

چکیده

حضرت آیت الله خامنه ایی (مد ظله العالی) «نفوذ» را یک استراتژی پیچیده و تهدید نامحسوس بر نظامات سیاسی-اقتصادی و فرهنگی-اجتماعی یک جامعه میداند که با ابزارهای مختلف فرهنگی سیاسی اقتصادی و امنیتی وارد عمل می شود این مساله یکی از مهم ترین و کلیدی ترین مفاهیم گفتمان امنیت ملی و استقلال جمهوری اسلامی ایران است که همواره مورد تاکید ایشان بوده است هدف از پژوهش حاضر شناخت حوزه های نفوذ، راه های نفوذ و شیوه های مقابله با آن از منظر آیت الله خامنه ایی بوده که با استفاده از روش تحلیل مضمون، مضامین اصلی را استخراج و داده های پژوهش را از سخنرانی ها، بیانات و پیام ها در طول سالیان گذشته بدست آورده است یافته های تحقیق نشان می دهد که آیت الله خامنه ایی نفوذ را در سه سطح فرهنگی سیاسی اقتصادی بسط داده و مقابله با نفوذ دشمن را مستلزم تقویت بصیرت مردمی خود باوری در عرصه علمی و اقتصادی حفظ ارزش های اسلامی-انقلابی وحدت و وفاق ملی و نظارت دقیق نهادهای امنیتی و تقویت قدرت نظامی می داند لذا بیانات رهبری می تواند چهارچوبی راهبردی جهت سیاست گذاری های ملی ارائه دهد

کلید واژگان اصلی: نفوذ، اندیشه آیت الله خامنه ایی، دشمن، عوامل، فرهنگی

^۱دانش آموخته سطح دو حوزه علمیه خواهران حضرت حجت (عج)

دانش آموخته دانشگاه علمی کاربردی رشته زبان انگلیسی

Zahrahavil65@gmail.com

در این تحقیق اندیشه آیت الله خامنه ایی پیرامون نفوذ دشمن مورد بررسی قرار خواهد گرفت چرا که ایشان در بیانات متعدد خود به موضوع نفوذ به عنوان یک تهدید جدی برای نظام جمهوری اسلامی پرداخته اند ایشان با استناد به آیات و روایات اسلامی این مفهوم را تحلیل نموده و با تاکید بر قرآن نفوذ را از مواردی می داند که می تواند به طور جد به پیکره ی نظام جمهوری اسلامی ضربه وارد کند در عصر حاضر مقابله با نفوذ دشمن به یکی از کلیدیترین دغدغه های نظام های سیاسی به ویژه در جمهوری اسلامی ایران تبدیل شده است رهبر معظم انقلاب حضرت آیت ا... خامنه ایی (مد ظله العالی) با درک عمیق از تهدیدات نرم و سخت دشمنان همواره به ضرورت هوشیاری و مقابله با شیوه های نوین نفوذ دشمن تاکید کرده اند ایشان با تبیین ابعاد مختلف این نفوذ از فرهنگی و اقتصادی گرفته تا سیاسی و رسانه ای، راهبردی اساسی برای صیانت از روشهای انقلابی و استقلال کشور ارائه نموده اند این مقاله با هدف واکاوی اندیشه های رهبر انقلاب درباره ی نفوذ دشمن به بررسی مولفه های اصلی این تهدید و راه کارهای مقابله با آن و نقش آگاهی بخشی عمومی در این زمینه می پردازد با تحلیل بیانات ایشان میتوان دریافت که نفوذ دشمن تنها به تهاجم نظامی محدود نمی شود بلکه جنگ نرم جنگ اقتصادی و جنگ روانی از ابزارهای مهم برای تضعیف ارکان نظام اسلامی است در این راستا شناخت دقیق مکانیسم های نفوذ و تقویت ایمان انقلابی و وحدت ملی به عنوان سپر دفاعی در برابر این تهدیدات از جمله محورهای کلیدی در اندیشه ی مقام معظم رهبری است رهبر معظم انقلاب اسلامی به عنوان نظریه پرداز و استراتژیست برجسته نظام همواره با تبیین دقیق و هوشمندانه تهدیدات نرم و سخت دشمن راهکارهای اساسی برای مقابله با این پدیده خطرناک ارائه داده اند ایشان هشدار داده اند که این پدیده می تواند بنیان های فکری و اعتقادی جامعه را مورد هدف قرار بدهد و در بلند مدت انسجام کلی و ارزش های انقلابی را تضعیف کند در بیانات متعدد آیت الله خامنه ای نفوذ دشمن نه تنها یک تهدید خارجی است بلکه آن را "یک جریان سازمان یافته داخلی با پشتوانه خارجی" معرفی کرده اند به عنوان مثال ایشان درسخترانی در جمع دانشجویان فرمودند "نفوذ از داخل سیستم و از مجموعه های حساس می خواهد کارهایی انجام دهد که به نفع اوست و به ضرر ملت ایران" این تعریف نشان دهنده عمق استراتژیک نفوذ است که میتواند حتی در نهاد های حاکمیتی نیز رخنه کند^۲ همچنین هشدار دادند که دشمنان با استفاده از روش های پیچیده از جمله شبکه های اجتماعی و موسسات علمی - تحقیقاتی به

^۲ بیانات در دیدار دانشجویان ۱۳۹۴/۰۲/۰۹

دنبال تغییر ذائقه فرهنگی و عقیدتی مردم هستند ایشان با اشاره به تجربه های تاریخی یاد آور شدند غفلت از این تهدید می تواند به از دست رفتن حاکمیت ملی و استقلال فکری جامعه منجر شود ^۳

در کتاب "تحلیل سیاسی مدرن" این مقوله به عنوان رابطه کنشگران انسانی قلمداد شده است به طوی که نیازها، خواست ها یا ترجیحات یک یا چند کنشگر بر کنش ها و تمایلات یک یا چند کنشگر دیگر در سمت و سویی هماهنگ اثر میگذارد ^۴

"مورهد" عقیده دارد اگر فردی بتواند فرد دیگری را متقاعد سازد و عقیده او را در یک یا چند مورد عوض کند و عقیده ویا او را از انجام عملی باز دارد در واقع نفوذ اتفاق افتاده است ^۵

در کتاب **Influence: the psychology of persuasion** از رابرت سیالدینی (Robert cialdini) نفوذ به شکل فرآیند تغییر رفتار، افکار یا احساسات فرد به واسطه اقدامات عمدی یا غیر عمدی دیگری تعریف شده است که این فرآیند اغلب از مکانیسم های روان شناختی مانند اصل مقابله به مثل تعهد و سازگاری اجتماعی استفاده میکند ^۶

نفوذ به دو هدف برنامه ریزی شده است یکی از اهداف آنها مسئولان وهدف دیگر مردم هستند آنها در صدد تغییر محاسبات مسئولان هستند آنها مسئول جمهوری اسلامی را به این باور می رسانند که با ملاحظه ی هزینه و فایده اقدامی را انجام دهد که آنها میخواهند بنابراین وقتی فکر مسئولین و اراده ی مسئولین در مشت دشمن قرار بگیرد دیگر لازم نیست دشمن دخالت مستقیم کند مسئول کشور همان تصمیمی را میگیرد که نفوذی ها میخواهند گاهی بدون اینکه خودمان بدانیم این کار را انجام میدهیم در واقع نفوذ برای آن است که رابطه ای را قطع و رابطه ای را ایجاد کنند لذا آماج اول مسئولین بوده و آماج دوم مردمندها در صدد تغییر باورهای مردم نیز هستند باور به اسلام باور به انقلاب باور به اسلام سیاسی باور به اینکه اسلام غیر از کارهای شخصی وظایف عمومی نیز دارد به عبارتی اسلام علوه بر دین و حکومت، جامعه سازی و تمدن سازی هم دارد نفوذی ها باور به نفی اینها را باید جایگزین

^۳ بیانات در اجتماع زائران حرم رضوی ۱۳۹۵/۰۲/۱۹

دال، رابرد، بروس، استاین بریکتر (۱۳۹۲)، تحلیل سیسی مدرن، ترجمه حمیرا مشیر زاده، تهران، فرهنگ رجا صفحه ۴۵ ^۴

مورهد، گریفین ۱۳۸۶ رفتار سازمانی ترجمه مهدی الوانی و غلامرضا معمار زاده تهران مروارید صفحه ۳۸۳ ^۵

Harper سال نشر ۱۹۸۴ انتشارات **Influence: the psychology of persuasion** کتاب (Robert cialdini) رابرت سیالدینی ^۶

ویرایش ۲۰۰۶ صفحه ۴ Business

کنند گاهی اوقات نیز در مطبوعات صراحتاً استقلال یک کشور را امری قدیمی و کهنه شده پنداشته و سعی دارند به کشورها تفهیم کنند که استقلال کشورها مطرح نیست در حقیقت در نقشه‌ی جغرافیای جهانی تنها یک قدرت وجود دارد که آن قدرت تصمیم می‌گیرد و همه عمل میکنند مانند یک کارخانه مرکزی که در آن مکان یک چیز تولید می‌شود و بقیه مصرف میکنند

اهداف پژوهش

۱- شناخت تهدیدات نظام جمهوری اسلامی که واکاوی اندیشه رهبری در این زمینه به شناخت تهدیدات و راه‌های مقابله با آن کمک می‌کند

۲- تقویت بصیرت و آگاهی عمومی که به مردم و مسئولین کمک می‌کند در برابر توپخانه‌های دشمنان مصون بمانند

۳- کمک به حفظ وحدت و انسجام ملی و جلوگیری از تفرقه افکنی

۴- ارائه‌ی راهکارهای عملی که شامل نظارت دقیق مقابله فرهنگی و افزایش امنیت داخلی است

۵- پیشگیری از آسیب‌های آینده با توجه به تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی و...

پیشینه تحقیق

اگرچه با وجود جایگاه کلیدی آیت الله خامنه‌ای در ساختار ایران بعد از انقلاب اسلامی پژوهش‌هایی در این حوزه، حوزه‌ی اندیشه حوزه‌ی عملکرد ایشان انجام شده است اما بازهم در این زمینه کمبود آثار علمی روشمندان به چشم می‌خورد یکی از این خلاءها واکاوی اندیشه ایشان در بحث نفوذ دشمن است لذا به دلیل اهمیت این حوزه در ادبیات علوم سیاسی باید بیشتر به آن پرداخت

با بررسی و تأمل در آثاری که به این حوزه مرتبط اند میتوان آنها را به دو دسته تقسیم نمود

۱- آثاری که نفوذ را در حد یک سیاست برای ضربه به منافع ملت ایران قلمداد کرده اند که به صورت کلی بیان شده و چپستی آن مد نظر نبوده و فقط به مصادیق پرداخته است و در تقریباً گردآوری بیانات رهبری است در این رابطه به کتاب "دشمن شناسی از منظر حضرت آیت الله خامنه‌ای" از سید امیر پور فاضلی، تهران، انتشارات اسلامی، چاپ هشتم، بهار ۱۳۹۷ میتوان اشاره نمود که در قالب ۱۴ فصل به طور مفصل به این پدیده پرداخته و با مفهوم شناسی دشمن آغاز و با استعمار نو و فرانو به پایان رسانیده است

یافته های تحقیق

یافته های تحقیق نشان می دهد که آیت ا...خامنه ایی (مدظله العالی) نفوذ را در سه سطح فرهنگی، سیاسی، اقتصادی دسته بندی می کنند و هشدار می دهند که غفلت از این پدیده می تواند به انحراف نظام بینجامد از دیدگاه ایشان مقابله با نفوذ مستلزم تقویت بصیرت مردمی، نظارت دقیق نهادهای امنیتی، حفظ ارزش های اسلامی _ انقلابی و خود باوری در عرصه های علمی و اقتصادی هوشیاری و وحدت ملی و اقدام هوشمندانه در تمام سطوح جامعه است همچنین این پژوهش نشان می دهد بیانات رهبری می تواند چهارچوبی راهبردی برای سیاست گذاری در زمینه ملی باشد

منابع و مآخذ:

۱. موسوی خمینی ، سید روح الله (امام خمینی)، صحیفه امام خمینی (ره) جلد ۱۶، ۱۳۸۶. نسخه الکترونیکی
۲. مطهری ، مرتضی ، کتاب نهضت های اسلامی در صد ساله اخیر، انتشارات صدرا ، سال چاپ ۱۴۰۲
۳. کتاب ولایت فقیه (حکومت اسلامی)، انتشارات موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) ، سال نشر چاپ اول ۱۳۷۵ تا ۱۴۰۲
۴. مطهری، مرتضی ، کتاب مساله شناخت ، انتشارات صدرا ، آخرین چاپ ۱۴۰۲
۵. محمدی فیروز جایی ، رضا ، برگرفته از کتاب بررسی اجمالی نهضت های اسلامی ، در صد ساله اخیر، فصلنامه فرهنگ پویا شماره ۳۱
۶. طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن از سلسله جلسات آیت الله سید علی حسینی خامنه ایی گرد آوری و تنظیم صهبا چاپ هفدهم انتشارات موسسه ایمان جهادی سال ۱۳۹۷ فصل ولایت
۷. رستمی ، محمد باقر (مقدمه استاد مهدی طائب) ، کتاب نفوذ ، انتشارات شهید کاظمی ، سال ۱۳۸۴
۸. آیت الله خامنه ای ، کتاب وظایف در شرایط فتنه، انتشارات موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت سال ۱۳۹۰
۹. پور فاضلی ، سید امیر ، کتاب دشمن شناسی ، انتشارات انقلاب اسلامی ، سال ۱۳۹۷
۱۰. کتاب ولایت فقیه (حکومت اسلامی) ، نویسنده سید روح الله موسوی خمینی (امام خمینی) انتشارات موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) چاپ اول ۱۳۵۷ آخرین چاپ ۱۴۰۲

۱۱. هلودی، موسی، کتاب روشنای آینده، انتشارات انقلاب اسلامی، بهار ۱۳۹۷

۱۲. غفاری، مصطفی، کتاب تغلب، ناشر نهضت نرم افزاری وابسته به انتشارات انقلاب اسلامی، چاپ ششم ۱۳۹۷

۱۳. مطهری، مرتضی، کتاب خدمات متقابل اسلام و ایران، انتشارات صدرا، سال ۱۴۰۲

۱۴. رحمت، محمد رضا، کتاب استحالہ فرهنگی، انتشارات قدر ولایت، چاپ ششم سال ۱۳۹۹

۱۵. رحیم پور ازغدی، حسن، کتاب اقتصاد مقاومتی (تبیین مدل اقتصاد انقلاب اسلامی)، انتشارات

حدیث راه عشق چاپ اول ۱۳۹۲، بخش نفوذ از طریق تحریم ها

۱۶. زرشناس، شهریار، کتاب نفوذ، انتشارات صریر چاپ پنجم سال ۱۴۰۰ فصل مکانیسم های نفوذ ۱۷. عباسی

، حسن، کتاب ناتوی فرهنگی و نفوذ در جمهوری اسلامی ایران انتشارات موسسه مطالعاتی قدر ولایت سال نشر ۱۳۹۵

۱۸. رضایی، محسن کتاب نبرد نرم (شیوه های مقابله با جنگ روانی دشمن) انتشارات مرکز تحقیقات

استراتژیک سال ۱۳۹۴ فصل سوم راهکارهای دفاعی درجنگ نرم

۱۹. تحلیل گفتمانی وبررسی قرانی و روایی مقوله نفوذ، تاملی در ویژگی ها و حوزه های نفوذ دشمن و

راهکارهای مقابله با آن، نگارش دکتر شبیر فیروزیان، دکتر علیرضا معاف؛ حجت الاسلام علی خاک رنگین، بهمن ۱۳۹۶

۲۰. مهدی پور، آسیه، تحلیل مضمون جهاد در اندیشه آیت الله خامنه ایی، علوم سیاسی سال بیست و پنجم،

شماره نود وهفتم، بهار ۱۴۰۱

۲۱. پور کاوه، دهکردی، محمد، فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات انقلاب اسلامی، سال چهارم، پاییز

۱۳۹۶، شماره ۵۰

۲۲. افتخاری، اصغر، کیانی مجاهد، حامد، فصلنامه علمی مطالعات قدرت نرم، سال نهم، شماره اول (پیاپی)،

بهار و تابستان ۱۳۹۸

۲۳. تحلیل مضمون جهاد در اندیشه آیت الله خامنه ایی آسیه مهدی پور علوم سیاسی سال بیست و پنجم،

شماره نود وهفتم، بهار ۱۴۰۱

۲۴. دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه ایی KHAMENEI.IR، نگاهی به مبنا و سیره امام

خمینی (ره) در ممانعت از ورود عناصر ناصالح به قدرت سرمقاله نشریه خط حزب الله ۰ (شماره هجدهم

۱۰/۱۱/۱۳۹۴)

۲۵. عبدالملکی، هادی، جالو، زهرا، کتاب رویکرد پژوهشی به مساله زن و خانواده در جامعه ایرانی انتشارات پرنک، بهار ۱۴۰۲،

۲۶. دال، رابرد، بروس، استاین بریکنر (۱۳۹۲)، تحلیل سیسی مدرن، ترجمه حمیرا مشیرزاده، تهران، فرهنگ رجا صفحه ۴۵

سال نشر Influence: the psychology of persuasion کتاب (Robert cialdini) رابرت سیالدینی ۱ ویرایش ۲۰۰۶ صفحه ۴ Harper Business ۱۹۸۴ انتشارات

نویسنده جوزف نای، soft power the means to Success in the world politics 1.

مترجم ۲۰۰۴ سال نشر، pubicaffairs انتشارات، قدرت نرم ابزاری برای موفقیت در سیاست جهانی صفحه ۲۵ سید محسن، روحانی و مهدی ذوالفقاری، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع) ۱۳۹۸

1. Red shaw Nick & Red shaw Bethan. (2016) Paper 2 – Psychology in context (the independed learning series)

۳۰. فرهنگ فارسی معین، محمد، سال ۱۲۹۱. ۱۳۵۰ تهران، نشر ندا ۱۳۸۱، صفحه ۱۲۳۰^۱ فرهنگ فارسی به عربی سباح، احمد، ۱۲۹۹ تهران ۱۳۸۱، انتشارات فرحان، صفحه ۷۴۶

۳۱. لغت نامه دهخدا، علی اکبر، جلد سیزدهم، مضعف نواخانه فصفحه ۲۰۰۲، موسسه انتشارات و چاپ تهران، پاییز ۱۳۷۳

۳۲. بیانات در دیدار مسئولان نظام ۱۳۹۴/۰۲/۲۳

۳۳. بیانات در جمع قاریان قرآن در روز اول ماه رمضان ۱۳۸۸/۰۵/۳۱

۳۴. بیانات در دیدار دانشجویان ۱۳۹۴/۰۲/۰۹

۳۵. بیانات در اجتماع زائران حرم رضوی ۱۳۹۵/۰۲/۱۹

۳۶. پیام به گردهمایی جامعه اسلامی دانشجویان ۱۳۸۱/۰۳/۰۱

۳۷. بیانات در دیدار مردم بیجار ۱۳۸۸/۰۲/۲۸

۳۸. بیانات در دیدار اعضای ستاد بزرگداشت چهاردهمین سالگرد رحلت حضرت امام خمینی (ره) ۱۳۸۲/۰۳/۰۳

۳۹. بیانات در دیدار بسیجیان ۱۳۹۸/۰۹/۰۶

۴۰. بیانات در ارتباط تصویری با رؤسا و مدیران آموزش و پرورش ۱۳۹۹/۰۶/۱۱

- ۴۱.بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت ۰۴/۰۶/۱۳۹۴
- ۴۲.بیانات در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان ۱۰/۰۸/۱۳۹۱
- ۴۳.بیانات در دیدار اعضای ستاد کنگره‌ی گرامیداشت شهدای پیشمرگان مسلمان کرد ۱۴/۰۲/۱۳۹۴
- ۴۴.بیانات در دیدار مسئولان و دست‌اندرکاران حج ۳۱/۰۵/۱۳۹۴
- ۴۵.بیانات در دیدار مسئولان نظام ۱۳۹۴/۰۲/۲۳
- ۴۶.بیانات در اجلاس بین‌المللی بیداری اسلامی ۲۶/۰۶/۱۳۹۰
- ۴۷.خطبه‌های نماز جمعه تهران + ترجمه خطبه عربی ۱۴/۱۱/۱۳۹۰
- ۴۸.خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، بیانات، جلد: ۳۷، صفحه: ۲۷۴، [بی نا]، [بی جا] - [بی جا]
- ۴۹.بیانات در دیدار رئیس‌جمهور و اعضای هیئت دولت ۱۳۹۷/۰۶/۰۷
- ۵۰.بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران ۲۲/۱۱/۱۳۹۷